

Kandidatuppsats

GÖTEBORGS UNIVERSITET HANDELSHÖGSKOLAN

Distansarbetets påverkan på flyttbenägenhet

Daniel Adolfsson
Carl-Henrik Frick
VT 2021

Kandidatuppsats i kulturgeografi KGG320
Handelshögskolan vid Göteborgs universitet
Institutionen för ekonomi och samhälle
Handledare: Eva Thulin

Uppsats/Examensarbete: 15 högskolepoäng

Nivå: Kandidat

Kurs: KGG320 Kulturgeografi

Termin/år: VT2021

Handledare: Eva Thulin

Examinator: Jerry Olsson

Nyckelord: Distansarbete, moturbanisering, flyttmönster, flyttbenägenhet, migration, rural

Förord

Denna kandidatuppsats är skriven inom institutionen för kulturgeografi med inriktning mot samhällsplanering vid Handelshögskolan, Göteborgs Universitet. Vi är två kurskamrater som tillsammans skrivit denna uppsats. Ett stort intresse och nyfikenhet har funnits om rådande pandemi och distansarbetets påverkan på samhället vilket lade grunden för studiens inriktning. Både lärdomar och insikter har dykt upp under arbetets gång.

Ett stort tack vill vi rikta till vår handledare Eva Thulin som med stor retorisk förmåga, värdefulla insikter och hjälpsamma råd guidat oss genom detta kandidatarbete.

Vi vill sist men inte minst tacka företaget "Soundtrack your brand" och deras anställda som deltagit i enkätundersökningen vilket möjliggjort denna studie.

Sammanfattning

Denna studie undersöker distansarbetares erfarenheter av distansarbete samt om detta påverkat deras flyttbenägenhet. Nya frågor väcks i samband med att pandemin ökat andelen distansarbete. Därför är det angeläget att studera om och hur ett mer omfattande distansarbete påverkar hushållens rumsliga prioriteringar och beslut vad gäller flyttningar, boende och sammanhängande restid. Denna studies syfte är att undersöka hur ett ökat distansarbete i samband med covid-19 pandemin kan komma att påverka människors flyttbenägenhet. Studien syftar även på att se hur distansarbete har tagits emot av anställda vilket kan tänkas korrelera med deras flyttbenägenhet.

Metoden som användes för att besvara syfte och frågeställningar var en digital kvantitativ enkätundersökning. Enkätundersökningen användes för att undersöka hur distansarbetares erfarenhet och potentiella förändring i flyttbenägenhet påverkats i praktiken.

Resultatet indikerade på att den totala upplevelsen av distansarbete hade varit positiv. Erfarenheterna visade dessutom att majoriteten av respondenterna kunde tänka sig att distansarbete framöver. Vidare identifierades även att en majoritet av respondenterna hade en förändrad flyttbenägenhet. Detta i form av en längre tänkbar restid till jobbet och ändrade flyttplaner.

Abstract

This study examines teleworkers' experiences of telework and whether this has affected their tendency to move. New questions are raised in connection with the pandemic which has increased the proportion of telework. Therefore, it is important to study whether and how more extensive telework affects households' spatial priorities and decisions, in terms of relocations, housing and travel time. The purpose of this study is to investigate how increased teleworking in connection with the covid-19 pandemic may affect people's propensity to move. The study also aims to see how teleworking has been received by employees, which may be correlated with their tendency to move.

The method used to answer the purpose was a digital quantitative survey. The survey was used to examine how teleworkers' experience and potential change in propensity to move were affected in practice.

The result indicated that the overall experience of teleworking had been positive. Experience also showed that the majority of respondents could imagine working remotely in the future. Furthermore, it was also identified that a majority of the respondents had a changed tendency to move. This in the form of a longer possible travel time to work and changed relocation plans.

Innehållsförteckning

1. Introduktion och problemformulering	6
1.1 Syfte och frågeställningar	7
2. Teoretiska begrepp och tidigare forskning	9
2.1 Inledning	9
2.2 Informations- och kommunikationsteknik (IKT)	9
2.3 Konceptualisering av de grundläggande relationerna mellan IKT och rumslig rörlighet	10
2.3.1 Substitution	10
2.3.2 Komplementaritet	10
2.3.3 Modifiering	11
2.3.4 Neutralitet	11
3. Flyttmönster mellan det urbana och det rurala	12
3.1 Moturbanisering	13
3.2 Distansarbetets påverkan på företag och anställda	14
3.3 Distansarbetets framfart	17
4. Metod	20
4.1 Val av respondenter	20
4.2 Urval	21
4.3 Population	21
4.4 Enkätundersökning	22
4.5 Samband mellan variabler	22
4.6 Deskriptiv analys	24
4.7 Ordinalskala och Intervallskala	25
4.8 Reliabilitet och validitet	25
4.9 Metoddiskussion	26
4.10 Antal respondenter, ålder, utbildning samt könsfördelning	27
5. Resultat	28
5.1 Erfarenheter av distansarbete	28
5.2 Restid	30
5.3 Flyttbenägenhet	32
5.4 Civilstatus	34
6. Analys	35
6.1 Distansarbete	35
6.2 Flyttbenägenhet	36
6.3 Iakttagelser som kräver vidare forskning	37

7. Slutsats	39
7.1 Distansarbete	39
7.2 Flyttbenägenhet	39
8. Vidare forskning	41
9. Källförteckning	42
9.1 Tryckta källor	42
9.2 Publicerade källor	42
9.3 Internetkällor	44
9.4 Bilagor	45

1. Introduktion och problemformulering

Urbanisering och städers attraktionskraft har sedan länge påverkat människors preferenser gällande boende och flyttbeslut (Krylova et al, 2021). Till följd av pandemin och det kraftigt ökade distansarbetet väcks frågor om hur människors flyttbeslut och prioriteringar vad gäller boende kommer att förändras och om urbaniseringstrenden kommer att brytas. Här har parametrar som restriktioner och avstånd haft en påverkan på den fysiska rörligheten hos människor (Folkhälsomyndigheten, 2021). Enligt Krylova et al (2021) tros distansarbete bli den nya normen även efter pandemin.

Redan i Hjort & Malmbergs (2008) studier kring rurala migranter i Sverige syntes en förändring i flyttmönster till tendenser av moturbanisering. Moturbanisering är ett fenomen som uppstod på 60-talet där individer började flytta ifrån det urbana till det rurala. Fenomen som drivit dessa nya migrationsströmmar mot landsbygd är dels billigare bostäder, dels flykten från den urbana stressen till det rurala lugnet. Det rurala idealet har varit en viktigare faktor för migration än jobb möjligheter fastän chanserna till höga inkomster och arbetstillfällen är mindre i rurala områden. Detta är en trend som man inte enbart ser i Sverige utan över hela västvärlden. För många förblir landsbygdslivet endast en dröm då de är knutna till det urbana rummet genom anställningar och sociala relationer. I deras studies om att se vad för egenskaper som är drivande i migrationsmönster från urbana till rurala så visade resultatet att det finns en större benägenhet att flytta till semiurbana landsbygden från städerna. Landsbygden är också mindre attraktiv för folk med hög inkomst och hög utbildning, men där semiurbana landsbygdsområden är mer attraktivt alternativ. Överlag ser man en växande trend av moturbanisering där semiurbana landsbygdsområden är mer attraktiva än avlägsna landsbygdsområden. Detta indikerar att man inte helt vill tappa kontakt till städer och flyttar då ut till semiurbana landsbygdsområden, att flytta till den mer avlägsna landsbygden anses inte enbart vara ett steg bort från arbetsmarknaden utan också från sociala nätverk och det urbanas regionsspecifika tillgänglighet (ibid.).

Att flytta ut ur regionen kan leda till förluster av platsspecifika sociala faktorer, både arbetsorienterade och fritidsorienterade. Då är kort distans ett alternativ då de kan hålla kontakten med viktiga människor, projekt och platser. Förbättrade möjligheter för pendling gör det mer attraktivt att bo på landsbygden och arbeta i tätorter. Ökningen av korta transportsträckor och dagliga pendlingsmöjligheter gynnar därmed landsbygden och

semiurbana landsbygdsområden men där distansarbete fortsatt är svår att urskilja dess effekt på utvandring mot mer avlägsna rurala områden. Men för dem som lyckas pendla antingen längre eller kortare sträckor så är det möjligt att kombinera boende på landsbygden och sysselsättning i städerna och till och med kanske möjligheten att förena landsbygdslivet med en urban livsstil (Hjort & Malmberg, 2008).

Distansarbete har sedan länge diskuterats som en tänkbar faktor som kan förändra människors beslut och preferenser vad gäller boende och flyttningar. Pandemin och det ökande distansarbetet har ökat denna trend, och många bedömare menar att distansarbete även fortsättningsvis kommer etablera sig på betydligt högre nivåer än tidigare (Andersson et al, 2018). Antalet distansarbetare uppgår nu till en betydande del av arbetskraften i många länder. Detta kommer sannolikt att öka ännu mer i närtid när många arbetsgivare runt om i världen nu tar bort begränsningar för arbetet som svar på covid-19. Med tanke på resultat från tidigare studier skulle denna utveckling innebära att distansarbete nu bör betraktas som ett kraftfullt politiskt instrument och en tillgänglig väg för att minska miljöpåverkan av resor (Elldér, 2020). Därför är det angeläget att studera om och hur ett mer omfattande distansarbete påverkar hushållens rumsliga prioriteringar och beslut, vad gäller flyttningar, boende och sammanhängande restid. Historiskt har även rural migration varit en klassfråga där vissa socioekonomiska grupper tenderar att flytta mer än andra på grund av bland annat ekonomisk kapacitet. Män pendlar mer och reser över längre avstånd än kvinnor, men främst får män mer ekonomiskt värde av pendling än kvinnor, både i Sverige och i andra länder (Andersson et al, 2018). Detta väcker liv i frågan om pandemin och om förstärkningen av trenden förändrat sambandet mellan könen eller om trenden är sig lik.

1.1 Syfte och frågeställningar

Denna studies syfte är att undersöka hur ett ökat distansarbete i samband med covid-19 pandemin kan komma att påverka människors flyttbenägenhet. Nedan redovisas de två frågeställningar som undersöktes.

- *Hur har anställda inom tjänstesektorn upplevt distansarbete under pandemin? Vill man fortsätta med distansarbete när pandemin är över?*
- *Finns det en förändrad flyttbenägenhet hos distansarbetare i tjänstesektorn med anledning av pandemin?*

Innan studien genomfördes fanns en hypotes att benägenheten att flytta längre från sin fysiska arbetsplats skulle ha ökat. Detta både utifrån faktiska flyttar till den hypotetiska tanken att flytta. Frågeställningarna besvarades genom en enkätundersökning som skickades ut till ett företag inom tjänstesektorn som hette "Soundtrack your brand" lokaliserat i Stockholm.

2. Teoretiska begrepp och tidigare forskning

2.1 Inledning

Den teoretiska avgränsningen som valdes att fokusera på i detta kapitel var litteratur och forskning angående tidigare och nuvarande migrationsmönster. Därutöver tittades även på vilka utmaningar det kan få för den fysiska planeringen för landsbygden framförallt med fokus på IKT och dess påverkan på fysisk rörlighet, resor och flyttningar. Det är denna fråga som ställs i ett nytt ljus till följd av pandemin.

2.2 Informations- och kommunikationsteknik (IKT)

Utvecklingen inom transport- och informations- och kommunikationsteknik (IKT) har under de senaste decennierna ökat både tid- och geografisk flexibilitet på arbetsmarknaderna. Där många arbetsplatser är mindre knutna till en viss plats och fastställda arbetstider, detta skapar nya rumsliga förhållanden där människor kan hantera sina vardagsliv och underlätta deras beslut att flytta från urbaniserade områden. Möjligheterna att dra nytta av den förändrade arbetsmarknaden är ojämnt fördelade, både geografiskt och naturligtvis beroende på yrke och arbetsgivare. Vissa sektorer eller yrken är mindre knutna till specifika platser, medan andra fortfarande kräver daglig närvaro (Sandow & Lundholm, 2019).

Under de senaste 30 åren har höga förväntningar och förhoppningar tagits upp i många studier. Vissa förväntar sig till och med att IKT skulle eliminera alla resor och göra städer föråldrade eftersom deltagande i någon aktivitet kan äga rum oavsett bostadsort.

Förväntningarna om att en av effekterna av IKT skulle vara att resa minskar, särskilt effekterna av distansarbete, har ännu inte förverkligats. Även om en viss effekt på efterfrågan på personliga resor existerar ligger dess förverkligande under förväntningarna. Klyftan mellan fakta och förväntningar kan bero på forskarnas tendens att överskatta betydelsen av teknik och att underskatta betydelsen av sociala faktorer, i detta fall virtuell tillgänglighet som inte nödvändigtvis leder till acceptans och användning (Andreev et al, 2010).

2.3 Konceptualisering av de grundläggande relationerna mellan IKT och rumslig rörlighet

För att förstå sambandet mellan IKT och rumsliga relationer behöver ett antal begrepp förklaras. För att förstå effekterna av distansarbete och resor är det viktigt att förstå de konceptuella förhållandena mellan de två. Mokhtarian (2003) använder sig av fyra begrepp för att förklara detta. Dessa är: Substitution, komplementering, modifiering och neutralitet. Mokhtarian (2003) betonar begreppens förmåga att påverka resor på kort sikt men även att på lång sikt kunna påverka flyttningar då IKT och distansarbete kan skapa nya praktiska förhållanden för individer.

2.3.1 Substitution

Substitution innebär de potentiella alternativa kommunikationssätt som ersätter resor. Dessa inkluderar exempelvis distansarbete, telekonferenser och onlineshopping. Även om tekniska förbättringar är kostnadseffektiva och gör arbetsmöjligheter mer flexibla så kan det aldrig komma upp i fullständig paritet med interaktion mellan individer. Där ju större roll de högteknologiska tjänsterna får i samhället desto högre blir det mänskliga behovet av sociala interaktioner. Att kunna pendla till arbetet anses erbjuda en blandning av social interaktion och tid för sig själv. Det verkar dock troligt att distansarbete tar plats utan att generera resor, där denna form sannolikt kommer att öka och i värsta fall kommer komplementera resor istället för att öka dem (Mokhtarian, 2003). Mokhtarian & Salomon (2002) menar dessutom att distansarbete kan ha påverkan på individers bostadspreferens där längre resor kan möjliggöras när man inte behöver åka in dagligen i och med IKT:s genererande av substitution. Alla de empiriska studier som genomförts har varit enhälliga gällande att den totala distansen minskar markant under distansarbetarnas arbetsdagar. Däremot har ingen betydande inverkan på ändrad omlokalisering av bostäder hittats hittills.

2.3.2 Komplementaritet

Mokhtarian (2003) menar att komplementaritet kan användas av andra kommunikationssätt och i sin tur påverka användning av andra kommunikationssätt. Exempel på detta kan vara att distansarbete producerar resor, där telefonsamtal, brev, e-postmeddelanden används under

resan. Ett annat alternativ kan vara två personer som träffas via internet för att sedan resa och träffa varandra. Sammantaget är att lättare kommunikation genereras genom IKT vilket samtidigt gör att storleken på individers kontaktnät ökar och blir mer lättillgängliga vilket kan generera behov av resor. Ett exempel på detta är intelligenta transportsystem som med hjälp av applikationer ger exempel på effektivitet. Det innebär att en individ kan tillhandahålla trafikinformation i realtid och detta kan användas som vägledning till exempelvis en bussförare. Detta gör det möjligt för individen att kringgå trängsel genom att erhålla information om trängsel och annan viktig information i trafiken. Detta kan vara i form av en reseapp.

2.3.3 Modifiering

Modifiering innebär att ett kommunikationsläge påverkar användandet av ett annat. Exempelvis där ett telefonsamtal kan ändra avgångstiden eller destinationen för en resa, eller en applikation som uppdaterar tåg eller bussars avgångstid. Modifiering kan uppnås genom att flexibla arbetstider och individuell frihet kring att vara fysiskt på plats uppnås. Till skillnad från de två föregående begreppen ersätts eller genereras inga nya resor. Här utförs fortfarande resan, men den ändras bara. Modifiering kan varken generera eller ersätta resor utan kan ändra resmönstret, till exempel efter tid, läge eller rutt (Mokhtarian, 2003).

2.3.4 Neutralitet

Under vissa omständigheter kan användning av ett läge låta användningen av andra lägen vara opåverkade. Ett e-postmeddelande har möjligtvis inte någon påverkan på resande och ett rutinmässigt besök till en butik behöver inte skapa något telefonsamtal. Detta kanske känns självklart men är lätt att förbise. Faktum är att alternativet till digitala aktiviteter inte behöver generera en resa i sig utan snarare inte generera någon aktivitet alls. Exempelvis skulle alla hembaserade distansarbetare inte nödvändigtvis pendla till den fysiska arbetsplatsen, alla deltagare i en telekonferens skulle inte nödvändigtvis ha rest till fysiska möten och inte alla impuls köp som görs via webben skulle annars ha inneburit en resa till en butik för att köpa samma artikel (Mokhtarian, 2003).

3. Flyttmönster mellan det urbana och det rurala

Brown & Tousey (2020) beskriver att människors jobbrelaterade rörelsemönster kan hjälpa att utjämna de förändringar som drabbar vissa arbetsmarknader hårdare än andra. I sin studie där de studerar förhållandet mellan befolkningsomsättningen (Människors benägenhet att flytta in eller ut från en plats) och befolkningstillväxten under åren 2000-2017 hos olika områden i USA såg man att områden med mindre marknadsanpassning upplevde mindre tillväxt. Då företags omsättning kan stimulera den ekonomiska tillväxten där man tillåter nya företag att ersätta äldre och mindre effektiva företag. Där kan befolkningsomsättningen föra in nya idéer till ett område eller sprida idéer till andra platser. Deras studie visade att högre omsättningsnivåer är korrelerade med snabbare befolkningstillväxt, där skillnader i nivåer och sammansättningar av befolkningsomsättningen mellan stadsområden är en grund för skillnader i arbetsmarknadsanpassning och hjälper att förklara varför större stadsområden har en snabbare befolkningstillväxt. Det fanns stora skillnader i befolkningsomsättning mellan de minsta och största stadsområdena och detta innebär att de mindre kommer behöva kämpa för att inte hamna i en framtida ekonomiska nedgång. Det kunde konstateras att den inhemska migrationen kraftigt minskat i flera decennier. I mitten av 1980-talet var den inhemska migrationen omkring 20% men 2017 var den nere på 9,8%. En förklaring är att in och ut migrationen är högre i områden med starkare efterfrågan på arbetskraft. Där deras resultat kunde se att de företag som marknadsanpassat sig och uppmuntrade innovation lockade fler personer till sina områden. Studien som gjordes i USA tog inte hänsyn till migration över regiongränser. I regionala tillväxtmodeller ser man att periferin har en underordnad roll gentemot stadscentrum då de förser kärnregionen med jordbruks- och andra primära resurser. Periferin har konceptualiserats som en plats där mobila resurser konstant flyttar till de mer produktiva och lönsamma platserna. Detta medför en avveckling av perifera regioners ambitioner för ekonomisk utveckling. I takt med att trender som moturbanisering och ökat distansarbete kliver fram kan tillväxtens lokalisering tänkas förändras.

3.1 Moturbanisering

Moturbaniseringen som begrepp växte fram under 60-talet genom en förskjutning av urbana områden till semiurbana områden. Detta berodde på att man då kunde identifiera en ökad trend att stadsbor flyttade ut till perifera områden för att sedan pendla in till staden. Hjort & Malmberg (2008) sammanfattar ett antal tänkbara förklaringar till dessa förändrade migrationsströmmar. Förklaringar som lyfts fram till dessa nya migrationsströmmar mot landsbygd är dels billigare bostäder, dels flykten från den urbana stressen till det rurala lugnet. Det rurala idealet har varit en viktigare faktor för migration än jobbmöjligheter fastän chanserna till höga inkomster och arbetstillfällen är mindre i rurala områden. Detta är en trend som man inte enbart ser i Sverige utan över hela västvärlden. Flyttmönstren till landsbygden har olika betydelser och motiv för migranterna, vissa vill leva ett liv nära naturen, vissa drivs av billiga boendekostnader. För många förblir landsbygdslivet en dröm då de är knutna till de urbana genom anställningar och sociala relationer. Många anser att landsbygden är idealt för barnen att växa upp i och andra motiv är chansen att kunna ha en egen trädgård (ibid.). En central faktor som möjliggör flytt till landsbygd och att fortsatt kunna arbeta i urbana områden är pendling. Pendling kan dock i sig medföra en selektiv moturbanisering vilket innebär att de som har råd med kombinerade kostnader för interregional pendling och bostadskostnader bosätter sig på landsbygden. Pendling kan även innebära ett ökat tryck på boendekostnader på landsbygden och eventuellt minska tryck på boendekostnader i urbana områden (Bosworth & Venhorst, 2018)

Binder & Matern (2019) talar om att infrastrukturen kommer spela en avgörande roll i regional utveckling och planering genom dess påverkan på individers rörelsemönster och inkludering i samhället. Det finns stora utmaningar kring att skapa lika levnadsförhållanden mellan det rurala och urbana, de rumsliga skillnaderna har negativ påverkan på utbudet av bastjänster i perifera områden- och landsbygdsområden. Landsbygdsområden har oftast svaga kollektivtrafiknät för resande och ett stort missnöje kring de kollektivtrafiktjänster som tillhandahålls. Att kunna erbjuda bastjänster är huvuduppgiften för kommuner och län för att kunna uppnå en hållbar utveckling i regionerna där alla ska ha tillgång till överkomliga och prisvärda offentliga tjänster oavsett inkomst och plats. I takt med den växande möjligheten till distansarbete skapar det en fråga om personer faktiskt väljer att flytta ut på landsbygden eller stannar kvar i urbana områden (ibid.).

Migranter som flyttar ut mot landsbygdsområden med motiv att pendla ser ut att fortsätta. Detta har både Storbritannien och USA har sett ske. Dessa trender är kopplade till fler hushåll, komplexa pendlingsmönster och mer informations- och teknologibaserade arbeten, vilket underlättar för fler invånare på landsbygden men som även kan engagera sig i städers arbetsmarknader (Bosworth & Wenhorst, 2018).

Pendling är även ett fenomen som har förändrats efter pandemin, detta eftersom människor inte behöver pendla till kontoret utan pendlar snarare "digitalt". Krylova et al (2021) menar att arbetsplatser behövt anpassa sig till mer digitala och icke platsbundna geografiska kontor redan innan Covid-19, men i och med pandemin så har behovet av storskaliga, informerade åtgärder för framtidens arbetsplatser påskyndats. Dessa trender är kopplade till fler hushåll, komplexa pendlingsmönster och mer informations- och teknologibaserade arbeten (IKT), vilket underlättar för fler invånare i landsbygden men som även kan engagera sig i städers arbetsmarknader. Fastän pendlingstrender gynnar urbana regioner mest så gynnas även rurala områden av högre inkomster, högre utbildningsnivåer och högre livskvalitet. (Bosworth & Venhorst, 2018).

3.2 Distansarbetets påverkan på företag och anställda

I mycket av litteraturen ses distansarbete som ett potentiellt politiskt instrument för att minska bilresor, varav effektiviteten är beroende av den totala effekten på resa. I transportforskning betonas det ofta att distansarbete och IKT-aktiviteter i allmänhet kan ersätta, komplettera, modifiera eller påverka resor. Begreppet kompletterande resor bygger på tanken att distansarbete kan få människor att acceptera jobb över längre sträckor, vilket får resor till nätet av distansarbete inte nödvändigtvis till att vara negativa. Dessutom hävdas att hushållen har en ganska fast mobilitetsbudget, och en minskning av resor för pendling skulle ersättas av fritidsresor och resor från andra hushållsmedlemmar (De Vos et al, 2018).

Vilhelmsson & Thulin (2016) menar att mycket forskning som går tillbaka till tidpunkterna för det tidiga antagandet av distansarbete observerade en situation där arbetsgivarens intresse för distansarbete i allmänhet var mycket lågt och utgör mer ett minoritetsintresse. Chefer tyckte att det var dyrt att samordna distansarbete, de program som behövs är svåra, och i synnerhet problematiska med att kontrollera arbetstagarna på distans. Frågor om förtroende,

kontroll och makt ansågs vara de största hindren för genomförandet av distansarbeten och det ansågs gynna yrkesverksamma snarare än kontorsarbetare. Dessa hinder uppstod eftersom distansarbete utmanar den traditionella praxis av ledningskontroll och övervakning baserad på anställdas närvaro och synlighet. Men som mer nyligen genomförda studier visat så har effekterna av styrningskraft förändrats över tid. Denna iakttagelse pekar på ett behov av ytterligare utforskning av samtida utveckling. Det finns i allmänhet antagande att distansarbetare har hög yrkesstatus, hög inkomst, utbildning och är ofta medelålders och man. Det är sannolikt att de har familj och småbarn, vilket tyder på ett behov av balansera arbets- och familjeuppgifter. Forskning har dock gett blandade resultat angående demografiska faktorer och könsfaktorer förknippade med antagandet av distansarbete, som delvis beror på kulturellt sammanhang (ibid.).

Leach, et al (2021) påtalar i sin studie kring företag i Barcelonas omställning till distansarbete att företag tidigare inte har kunnat göra uppskattningar om fördelarna med distansarbete gällande produktivitet och social sammanhållning samt balans mellan arbetsliv och privatliv. Det har även funnits en inte alltför positiv bild kring hanteringsmetoder gällande att ha personal arbetandes på annan plats. Den nuvarande situationen har dock tvingat både företag och institutioner att anpassa sig och samhället i stort har behövt anpassa sina förvaltningsmetoder till de omständigheter som pandemin ställt till med. Hemmakontor, bättre internetuppkoppling och annan nödvändig utrustning har behövt skapas. Det är svårt att säga idag vilka exakta för och nackdelar detta arbetssätt kommer ha på anställda, men där man ser att social sammanhållning, balansen mellan arbete och privatliv drabbats negativt. Denna inblick i ett alternativt stadsliv kan motivera invånarna att tänka om och ändra sin pendlingsmetod för att bättre utnyttja alternativa transportmöjligheter. Dessutom kan erfarenheterna av distansarbete i så stor skala flytta arbetet hemifrån från att vara en marginal till en omfattande formaliserad praxis. Denna erfarenhet har visat de sociala fördelarna med minskad trafik och alternativa former av rörlighet och visat om och i vilka fall distansarbete är effektivt (ibid.).

Thulin et al (2019) menar likaså att villkoren för distansarbete hemifrån förändrats kraftigt i många branscher. Där mer långväga distansarbete ökar, där möjligheter till distansarbete sprider sig till nya kategorier av anställda och där arbetsgivare är alltmer tillmötesgående till att låta sina anställda arbeta utom synhåll och på kontoret. Ny mobil onlineteknik, virtuella kontor och andra smarta enheter möjliggör för anställda inom bland annat tjänstesektorn och

IT-arbetare i stort att vara tillgängliga och utföra arbete var som helst och när som helst. Aktuell forskning visar på att nya former av distansarbete som spridit sig till nya grupper i samhället som innehåller ny smart teknik och nya metoder drivs alltmer utav arbetsgivarnas kravbild. Detta i kontrast till förväntningar och intressen av arbetstagarnas egna behov och motiv. Vidare så har det förekommit exempel på vinsterna med distansarbete, såsom ökad autonomi och minskad tidspress men detta motverkas av de negativa konsekvenserna som tyder på ett ökat krav på tillgänglighet och en svagare gränsdragning mellan privatliv och arbete. "Privilegiet" av att kunna arbeta på distans kan i detta fall bli både en börda och en skyldighet. Under de senaste åren har antalet distansarbetare ökat tydligt. I Sverige har distansarbete blivit rutin för en stor del av befolkningen. Efter årtionden av långsam tillväxt så är andelen vanliga distansarbetare en fjärdedel av alla förvärsarbetare och liknande tendenser ses hos andra länder i västvärlden. Forskning menar att en pågående digitalisering och snabb expansion av IKT som grundläggande faktorer för flexibelt arbete, men inkluderar också andra omstrukturerings-tendenser i samhället och på arbetsmarknaden. Som Vilhelmsson & Thulin (2016) tidigare påtalat har distansarbete länge förknippats med privilegierade, högutbildade, välbetalda arbetare inom kunskapsbaserade tjänster, oftare män än kvinnor, boendes i stadsområden och har sannolikt familjer med barn. Nuvarande studier ser indikationer på att tillväxten är fortsatt växande för dessa traditionella grupper. Däremot utökas samtidigt även distansarbete hos anställda med rutinuppgifter som tidigare var oflexibelt bundna till skrivbordet, såsom utredare eller offentligt anställda. Denna trend tros baseras på positiva effekter gällande effektiviteten, minskade lokalkostnader, minskad frånvaro och effektivare rekrytering av kompetent arbetskraft. Även nya tekniker och digitalisering av (nya)arbetsuppgifter ses som viktiga drivkrafter. När det gäller de faktiska resultaten av distansarbete presenterar en omfattande litteratur motstridiga bevis och slutsatser. Flera studier tycker att distansarbete är "framgångsrikt" i den mån det korrelerar med önskade, positiva effekter i distansarbetarnas liv, särskilt när det gäller upplevd arbetstillfredsställelse och effektivitet, men också som en underlättare för ett effektivt arrangemang av arbete/ icke-arbete och balans mellan arbete och privatliv. Å andra sidan har forskning också upprepade gånger funnit att vissa människor som arbetar hemifrån får nya problem och oavsiktliga konsekvenser motvikt eller till och med uppväga de förväntade vinsterna (t.ex. ineffektivt arbete på grund av distraktioner i hushållet, intrång i privatlivet, risk att bli utbränd samt professionell och personlig isolering) (ibid.).

Med fokus på hur människor mäter konsekvenserna av distansarbete, i en metastudie, fann man att distansarbete har en till stor del positiv effekt, vilket ger anställda mer kontroll över hur de utför sina arbete, mer trivsel, mindre stress och förbättrad balans mellan arbete och familj. Dessutom är psykologiska egenskaper kopplade till personlig disciplin, preferens för att arbeta ensam kopplade till distansarbete. På motsvarande sätt finns det vissa personrelaterade hinder för distansarbete, till exempel social isolering och närvaron av hushålls distraktioner. Beslutet att distansarbete har också visat sig vara socialt positivt hos vänner, grannar och kollegor som också distansarbetar. Distansarbete kan erbjuda mer lokal flexibilitet bland både arbetsgivare och anställda, vilket gör att städer och landsbygdsområden på avstånd från stadscentrum kan förbättra deras relativa attraktionskraft. Men förutom flera studier av relationerna mellan fysisk transport och IKT-användning, så tar få studier upp de geografiska aspekterna av antagandet av distansarbete (Vilhelmsson & Thulin, 2016).

3.3 Distansarbetets framfart

En viktig skillnad från de tidiga studierna är att de flesta av de nyliga studierna använder data som är representativa för stora befolkningar. Detta kan bero på att distansarbete blivit mer omfattande i allmänhet samt eftersom att frågor om distansarbete ingår alltmer i storskaliga reseundersökningar. Vid första anblicken är detta välkommet eftersom det ger möjligheter att generalisera resultat i större sammanhang än specifika demonstrationsprojekt och arbetsplatser. Detta kan däremot medföra andra risker. Framförallt verkar den ökande användningen av allmänna reseundersökningar ha lett till att distansarbete ofta har generaliserats och definierats vagt (Elldér, 2020).

I Europa och inom EU har distansarbetet ökat successivt. Om vi sedan tittar på EU specifikt återfinns stora skillnader mellan de olika medlemsländerna. Beredskapen för distansarbete i stor skala är högre inom IKT- och kunskapsintensiva sektorer samt i allmänhet för högkvalificerade arbetare. Skillnaden syns här i att alla medlemsländer inte har samma utformning när det gäller branscher och således inte en liknande andel arbetandes på distans. I många EU-länder hade mer än hälften av arbetarna som har börjat arbeta hemifrån sedan pandemin ingen tidigare erfarenhet av distansarbete (European Union, 2020).

Med pandemins utbrott har distansarbete nått en toppnivå där fler och fler företag och institutioner har infört detta arbetsarrangemang i ett försök att försäkra sig om deras anställdas säkerhet. Detta samtidigt som de garanterar fortsatt leverans av kritiska tjänster och håller verksamheten igång i största möjliga mån. Men med tanke på de stora skillnaderna i tidigare erfarenhet av distansarbete och andra faktorer som diskuteras i detta kortfattat kan övergången till distansarbete ha varit mer utmanande för vissa arbetstagare, arbetsgivare och EU-länder än för andra. Till exempel många företag som saknar rätt förutsättningar för IKT och infrastruktur kan ha haft svårt att omorganisera deras arbete hemifrån direkt efter utbrottet (European Union, 2020).

De nordiska länderna däribland Sverige är bland de länder som distansarbetar mest både före och efter pandemin i jämförelse med EU:s medlemsländer. Några av de branscher där flest personer arbetar delvis hemifrån eller på heltid är inom IT och andra kommunikationsbranscher, men även inom utbildning och telekommunikation (European Union, 2020).

Elldér (2020) undersöker hur distansarbete påverkar dagligt resande och kommer fram till flera intressanta resultat. Om man särskiljer distansarbete på heltid från mer flexibelt distansarbete är det uppenbart att de som distansarbetar hela dagen minskar sina resor. Modellerna visar att distansarbete på heltid medför betydligt färre och även kortare resor än de som inte arbetar på distans (Elldér, 2020). Detta kan tyckas vara självklart men det finns forskning som hävdar annat. Abreu e Silva & Melo (2018) har gjort en studie i Storbritannien som visar andra indikationer. Resultaten från studien visar på att högre frekvenser av distansarbete bland singelhushåll är förknippade med fler resor för alla resesätt, särskilt med bil. Däremot upptäcktes inte någon specifik koppling för hushåll innehållandes fler än en person.

Vidare syntes även att de som distansarbetar en del av dagen gör fler resor än de som inte arbetar på distans. Distansarbetare på heltid är mer benägna att bara använda aktiva resesätt. Aktiva resesätt inkluderar gång och cykel. Kvinnor, personer som saknar högre utbildning, äldre personer, höginkomsttagare och de som inte äger en bil är även dem mer benägna att bara använda sig av aktiva resesätt vid distansarbete (Elldér, 2020).

Ur ett transportperspektiv växer en optimistisk bild av distansarbete i Sverige fram där distansarbete leder till minskat resebehov, mer användning av aktiva transportsätt och minskar trafikstockningar. Elldér (2020) drar slutsatsen att distansarbete leder till minskat resebehov och mer användning av aktiva transportsätt. Viktiga skillnader mellan heltids- och deltidsarbetare framhävs också. Här betonas vikten av att förstå distansarbete som en diversifierad hanteringsstrategi för att organisera vardagslivets rumslighet. Resultaten var i linje med resultaten från annan forskning som fann att distansarbete var förknippat med mindre total restid (Elldér, 2020).

De Vos et al (2018) tar upp andra effekter av distansarbete såsom exempelvis arbetsmöjligheter. Detta eftersom arbetare som kan distansarbete kan utvidga sitt geografiska område till där det finns jobb. Grundläggande ekonomiska modeller stöder idén att om distansarbetare har mindre pendlingsresor än icke-pendlare, strävar de i mindre utsträckning att bosätta sig nära det centrala affärsdistriktet och mer för boende i periferin.

Pendeltid och distansarbete kan inte bara påverkas gemensamt av pendlingspreferenser utan också av bostadspreferenser. Individer som föredrar landsbygd och längre pendlingssträckor kan ha större eller mer bekväma hus eftersom huskvaliteten tenderar att vara billigare bort från centrala affärsområden. Utifrån detta antas det att det är trevligare att spendera tid i bostäder av högre kvalitet än att spendera tid i hus av lägre kvalitet. Alltså att livskvalitén ökar. Med detta i åtanke kan vi förvänta oss att arbeta hemifrån är mer attraktivt för landsbygdsbor (De Vos et al, 2018).

Krylova et al (2021) menar att arbetsplatser behövt anpassa sig till mer digitala och icke platsbundna geografiska kontor redan innan Covid-19, men i och med pandemin så har behovet av storskaliga, informerade åtgärder för framtidens arbetsplatser påskyndats. *World economic forums* rapport angående framtidens arbete 2020 konstaterar att 84% av arbetsgivarna är inställda på att anpassa arbetsplatserna mot digitala arbetsprocesser som inkluderar en betydande expansion av distansarbete med potential att kunna flytta 44% av sin arbetskraft till detta ändamål. Vidare konstaterar Krylova et al (2021) att distansarbete är den nya normen och att detta arbetssätt även är en specifik förväntning anställda kommer ha även efter pandemin. Arbetsgivare i covid-19-eran står inför en mängd nya utmaningar: att behålla sina företag som drivs under ekonomisk osäkerhet, hantera distansarbetare och samtidigt upprätthålla personalens moral (ibid.).

4. Metod

I detta kapitel beskrivs och motiveras de metoder som har använts. Arbetet syftar till att mäta förändring i flyttbenägenhet hos arbetare till följd av covid-19 och omställningen till distansarbete. Metoden för att besvara syfte och frågeställningar utgick primärt genom en kvantitativ enkätundersökning. Enkätundersökningen användes för att undersöka hur distansarbetares potentiella förändring i flyttbenägenhet påverkats i praktiken. Enkäten syftade även till att se hur anställda inom tjänstesektorn upplevt distansarbetet och ifall de kan tänka sig fortsätta arbeta på distans även efter pandemin.

Metodansatsen har haft inslag av både induktion och deduktion. Den induktiva ansatsen återfinns i den insamlade datan som beskriver empirin från studien medan den deduktiva ansatsen hittas i de teorier och den tidigare forskningen som indikerat på ett visst resultat innan studien genomförs. Den induktiva delen återfinns således i enkätundersökningen och dess utformning. Det deduktiva inslaget handlar istället om de hypoteser som studien gick in med innan studien genomfördes. Detta nämndes i kapitlet om syfte och frågeställningar. Med detta i åtanke får studien en typ av abduktiv metodansats som går ut på att teori och empiri kan sammankopplas. Alltså en blandning av induktion samt deduktion (Gren & Hallin, 2003).

4.1 Val av respondenter

I detta arbete sätts specifikt fokus på distansarbete inom tjänstesektorn. Detta för att det är dessa som generellt kunnat anpassa sig till distansarbete med anledning av covid-19. Vidare koncentrerades studien till Stockholmsregionen då det är ett urbant område som fungerar som ett naturligt upptagningsområde för rurala områden omkring och där distansarbete är aktuellt. Då arbetet hade en begränsad tidsram beslutades arbetet inrikta sig på ett specifikt företag. Arbetsplatserna valdes baserat på variation av befattningar och ett kriterium var att samtliga respondenter behövde arbeta på distans i någon form. Tjänstesektorn valdes eftersom det är en sektor som påverkats kraftigt av pandemin vilket skapade ett intresse att se hur trenden om just distansarbete och flyttbenägenhet påverkats i det avseendet.

Distansarbetare valdes ut för att dessa identifierades som en drivande faktor som framöver kunde tänkas påverka lokalisering och mobilitet. Dessutom fanns det få studier som än så

länge undersökt just pandemins effekter på distansarbete. Detta ansågs vara en kunskapslucka som denna studie ämnade att studera vidare. En annan aspekt var bostadspreferenser vilket identifierades som en potentiell faktor kring beslut till distansarbete och pendling. Eftersom studien genomfördes mitt under rådande pandemi svarade studien på nuläget och nuvarande samhällsanpassning. Det skedde med reservationen att trender och beteenden kan ändras snabbt under en pandemi.

4.2 Urval

I denna uppsats valdes att göra det Barber (1988) beskriver som *volunteer sample*. Detta innebär att vi som undersökare skickade ut enkätundersökningen till samtliga analysenheter som frivilligt valde att delta eller inte. Urvalsramen baseras på en förteckning av populationen vi valde att studera vilket i denna studie var 80 personer (Esaiasson, Gilljam, Oscarsson, Towns, & Wängnerud, 2017). Detta innebar i denna studie att enkäten lades in i en öppen databas för de anställda där de frivilligt fick gå in och besvara enkäten. Noterbart är att urvalsramen kan vara bristfällig ifall vi inte får uppgifter till nyanställda eller anställda som valt att sluta. Volunteer sample kan leda till att resultatet blir bias då Barber (1988) menar att de som är intresserade av ämnet blir överrepresenterade. Det gick däremot inte att göra ett slumpmässigt urval eftersom studien undersökte företag inom tjänstesektorn vilket saknade en plattform till att kunna studera hela populationen.

4.3 Population

Eftersom denna studie gjorde en jämförelse mellan flyttbenägenhet hos personer som gått över till distansarbete inom tjänstesektorn utgör detta vår population. Populationen förklarar den samhällsgrupp som undersökningen vill uttala sig om och i denna studie var detta distansarbetare inom tjänstesektorn (Esaiasson et al, 2017). Populationen är således lätt att definiera men exakt hur stor den är blir svårt att avgöra. Av den anledningen valdes ett specifikt företag för studien. Detta företags anställda undersöktes i syftet att kunna fastslå eller föreslå något som kan appliceras på en större del av populationen. Företaget som valdes hette som tidigare nämnt "Soundtrack your brand".

4.4 Enkätundersökning

Som tidigare presenterats har denna studie använt sig av enkätundersökningar. Detta på grund av att målet var att nå ut till så många respondenter som möjligt på kort tid för att få ett stort antal enheter att analysera. Denna studie hade inte fokus på upplevda och detaljerade svar. Detta eftersom muntliga intervjuer skulle resultera i färre respondenter då sådana intervjuer tenderar att vara mer djupgående och tidskrävande. Det som skiljer enkätundersökningar mot andra frågeundersökningar är att i ett samtal med respondenten kan saker komma fram som inte först var tänkt vilket kan göra resultaten på svaren mer dynamiska (Esaiasson et al, 2017). Fördelen med enkätundersökningar är att respondenten kan förbli anonym då det i antingen i telefonsamtal eller fysiskt möte inte alltid behöver kännas bekvämt för respondenten. Enkätundersökningar är en mer kontrollerad typ av undersökning då den inte har de slumpmässiga effekter som ett samtal kan ha eftersom den består av redan föreslagna svarsalternativ. Detta medför att frågorna och svarsalternativen måste vara väldigt tydligt formulerade så att respondenterna förstår och kan ge ett godtagbart svar. Således fokuserade detta arbete på att formulera en tydlig introduktion för respondenten i början av enkäten så att frågorna blev begripliga. Detta är av stor vikt för förtroendet mellan forskare och respondent. Frågorna innehöll därav flera svarsalternativ för att kunna ge spridda alternativ för respondenten. Enkätundersökningar har oftast inte lika stor andel svarande som i exempelvis telefonintervjuer då de dels är opersonliga och kan lätt glömmas av i mejlkorgen. Enkäten distribuerades ut genom utskick till en kontaktperson från företaget som sedan skickade enkäten vidare, detta för att kunna nå ut till så många respondenter som möjligt på företaget (Esaiasson et al, 2017).

4.5 Samband mellan variabler

Då arbetet syftade till att mäta förändring i flyttbenägenhet hos arbetare till följd av covid-19 och omställningen till distansarbete valdes att ta inspiration av Esaiasson et als (2017) strategi angående förändringsjämförelser. Då vi inte hade någon möjlighet att genomföra en jämförelsestudie i form av en enkät som besvarades förra året ombads istället respondenterna i formuläret reflektera och svara på deras syn på deras arbetssituation från förra året. Den

beroende variabeln som vi valde att utgå ifrån var flyttbenägenheten, de oberoende variabelna som lades stor vikt vid var distansarbete, kön, civilstånd, åldersintervall, restid till jobbet, upplevelse av distansarbete samt utbildning. Den oberoende variabeln kön inkluderades eftersom det finns forskning på att distansarbete inte är ett jämställt fenomen. Män pendlar mer och reser över längre avstånd än kvinnor, men främst får män mer ekonomiskt värde av pendling än kvinnor (Andersson et al, 2018). Detta gäller både i Sverige och i andra länder. Detta påverkar inkomstfördelningen mellan kön och föreslår också att kvinnor tar en större del av obetalt hushållsarbete. Emellertid har forskare länge hävdade att kvinnors kortare pendlingar kan hänföras till den typ av yrken där kvinnor i allmänhet arbetar. Kvinnodominerade yrken är mindre spridda geografiskt vilket också tyder på kortare pendlingar (ibid.). Emellertid skapade detta ett intresse att undersöka om det finns någon skillnad mellan könen när båda parter arbetar i samma bransch. Då studien syftade till att undersöka förändrad flyttbenägenhet var variabeln restid viktig att inkludera eftersom att restiden kunde tänkas ha en geografisk koppling med bostadspreferenser. Ålder inkluderades i enkäten för att potentiellt kunna påvisa olika skillnader i förutsättningar beroende på just ålder. Utbildning och civilstånd valdes som variabler för att dessa potentiellt kunde underlätta att särskilja människors olika förutsättningar till flytt och pendling. Avslutningsvis valdes upplevelse av distansarbete att inkluderas då denna variabel ansågs vara fundamental för ett förändrat flyttbeteende.

För att sedan kunna ta den observerade samvariationen, och tolka termer av orsakssamband samt förklaringar till en slutsats måste det finnas ett tydligt förhållande mellan orsak och verkan, covid-19 och distansarbete gentemot flyttbenägenhet. Vilket Esaiasson et al (2017) påtalar är en viktig del i att förstå det statistiska sambandet mellan två variabler. En annan del att ta hänsyn till i frågan om variabler och dess samband är att kontrollera att det inte finns någon annan variabel som påverkar den observerade samvariationen (ibid.).

Oberoende variabler	Beroende variabel
Kön	Flyttbenägenhet
Utbildning	
Civilstånd	
Åldersintervall	
Restid till arbete	
Upplevelse av distansarbete	

Figur 1. Tabell av variabler

4.6 Deskriptiv analys

Beskrivande studier svarar på frågor av typen när, var, hur, vem och vilka- som exempelvis vem eller vilka distansarbetare har flyttbenägenheten ändrats hos under pandemin? Forskning handlar om att göra enkla begripliga beskrivningar av ibland komplicerade fenomen. För beskrivande forskare är det otillräckligt att endast presentera intressanta material. Man måste dessutom göra något intressant med det material man fått in. Två viktiga grundläggande krav som bör beaktas vid en vetenskaplig beskrivande studie är att: Först skall beskrivningen vara sprungen ur en begriplig begreppsapparat med ett åtföljande empiriskt klassifikationschema. Slutligen skall man med hjälp av klassifikationschemat kunna dra andra slutsatser än vad som är direkt utsagt i materialet. Studiens slutsatser ska kunna ifrågasättas av andra forskare som tar sig an samma problem med eventuellt annorlunda begreppsapparat (Esaïasson et al 2017). Denna studie har använt klassificeringar såsom exempelvis kön och civilstånd för att ställa det mot andra klassifikationer såsom resväg och bostadspreferens. På så sätt har nya slutsatser och analyser skapats.

4.7 Ordinalskala och Intervallskala

Som en del av analysen har kategorisering av analysenheterna genom rangordning av variablerna efter den informationen som vidtagits utförts. På så sätt etablerades en inbördes rangordning av de kategorier som använts för att klassificera analysenheterna. Exempelvis rangordnades distansarbetarna efter graden av att fortsätta med distansarbete; Stämmer inte alls/ Stämmer delvis/ Stämmer bra/ Stämmer i hög grad. I analyser av variabler på ordinalskalenivå bör tilldelningen av värden alltid motsvara en bestämd rangordning av kategorier. Kategorierna rangordnas efter hur mycket de besitter av den aktuella egenskapen; 1= Stämmer inte alls, 2= Stämmer delvis , 3= Stämmer bra, 4= Stämmer i hög grad. Fyra kategorier valdes då studien ville undvika ett mittenalternativ som är intetsägande. Då endast informationens rangordning används i statistiska analyser av ordinaldata kvittar det exakt vilka variabelvärden som används så länge inte själva rangordningen bryts (Esaiasson et al, 2017).

Vid klassificering och rangordning av informationen behövdes också informationen om avstånden mellan de olika kategorierna definieras. Intervallskala kännetecknas av att avstånden mellan de olika skalstegen är lika stora. Exempelvis är skillnaden mellan skalstegen 10 och 20 (tio enheter) lika stor som skillnaden mellan 40 och 50. Individdata på intervallskalenivå är i detta fall tid till arbete (minuter) och ålder (år). Enkäten använde sig av olika mått för att kunna uttrycka i vilken grad av nöjdhet en distansarbetare har genom att kunna arbeta på distans och antal minuter respondenten har till arbetet för att se ifall deras avståndspreferens ändrats (Esaiasson, 2017). När det gäller åldersintervall valdes ett smalare intervall på åldern 18-24 år på grund av att kunna dela upp åldrarna i 9 -årsintervaller efter det genom exempelvis 25-34 år samt 35-44 år.

4.8 Reliabilitet och validitet

Enligt Esaiasson et al (2017) handlar reliabilitet om studiens möjlighet att upprepas och således generera samma resultat vid ett annat tillfälle. För att säkerställa detta lades stor vikt vid att utforma enkäten med klara och tydliga frågor som inte kan misstolkas men också genom att undvika slarvfel i bearbetningen av resultatet. Detta säkerställdes genom att gå

igenom resultatet flertalet gånger för att se till att undersökningen kunde genomföras på nytt. För att förbättra reliabiliteten kan ett "Test-retest" vara nödvändigt där någon annan får utföra samma studie vid ett senare tillfälle och se om resultatet blir likadant (ibid.). Det är dock värt att tillägga att som Merriam (1994) beskriver är människans beteende ständigt föränderligt vilket gör reliabilitet till ett komplext begrepp. Det är därför viktigt för läsaren att vara medveten om att respondenternas syn på distansarbete kan förändras i framtiden om exempelvis restriktioner försvinner helt. I brist på tid har ett omtag av studien inte kunnat genomföras.

När det gäller validitet finns en rad utmaningar som har tagits i beaktning. Att ha god begreppsvaliditet handlar som om att se ifall studien faktiskt svarar på forskningsfrågan. Genom god reliabilitet kombinerat med att se till att de teoretiska begrepp som används överensstämmer med de empiriska indikatorerna kan detta uppnås. Det har således lagts stort fokus på att se till att enkätfrågorna faktiskt svarar på frågan som önskats. Kvantitativ analys med hjälp av digitala enkätfrågor kan bland annat bidra till ett större urval av respondenter. Ett stort antal respondenter kan stärka validiteten i studien då en större andel av populationen analyseras (Esaiasson et al, 2017).

Vid digitala enkätundersökningar som denna finns det som tidigare nämnt en risk för så kallad självselektering. Det betyder att de individer som valde att faktiskt ställa upp på enkäten kan vara intresserade av ämnet distansarbete eller flyttbenägenhet och på så sätt färga resultatet. Detta kan ses som ett problem av den anledningen att alla respondenters åsikter är viktiga och inte en speciell grupp av människor (Barber, 1988). Som tidigare nämnt är enkätundersökningen anonym jämfört med exempelvis samtalsintervjuer vilket motverkade den etiska aspekten för respondenterna att lämna ut exempelvis känsliga personuppgifter (Esaisasson et al, 2017).

4.9 Metoddiskussion

I arbetets tidiga skede var det två företag som var planerade att svara på enkätundersökningen. De två företagen föll bort som alternativ relativt sent i arbetsprocessen vilket medförde att tid fick läggas på att hitta ett nytt företag. Detta gav oss erfarenheten att till nästa gång förbereda enkäten och skicka den i god tid. Till slut skickades enkäten ut till

företaget "Soundtrack your brand". Enkäten fick därigenom inte så många svar som hade önskats. Detta går tillbaka till det Esaiasson et al (2017) nämnde angående att potentiella respondenter inte nödvändigtvis kollar efter enkäten om den ligger online vilket antagligen kan vara en förklaring till varför enkäten endast fick in 13 svar av 80 möjliga. Då tiden var knapp så fanns inte utrymme för att skicka många påminnelser, totalt skickades en påminnelse ut vilket resulterade i en ökning med en svarande. Totalt blev det en svarsfrekvens på 16 % vilket är ett alldeles för litet urval med tanke på att en acceptabel nivå bör ligga på omkring 50-60% för kunna göra resultatet mer representativt enligt Esaiasson et al (2017). Detta innebär att det resultatet som togs fram får ses som svag data som inte kan ge tydliga svar utan får istället användas som smärre indikationer.

4.10 Antal respondenter, ålder, utbildning samt könsfördelning

Enkäten skickades totalt ut till 80 respondenter där samtliga arbetar på distans i skrivande stund (Maj 2021). Totalt svarade 13 personer på enkäten vilket ger en svarsfrekvens på 16,25 %. Av de som svarade var 85 % män och 15% kvinnor vilket var 2 st kvinnor respektive 11 st män. Samtliga respondenter befann sig mellan åldersgrupperna 25-34 år respektive 35-44 år. 69 % av dessa var 25-34 år medan resterande 31 % var 35-44 år. Samtliga respondenter hade högskoleutbildning.

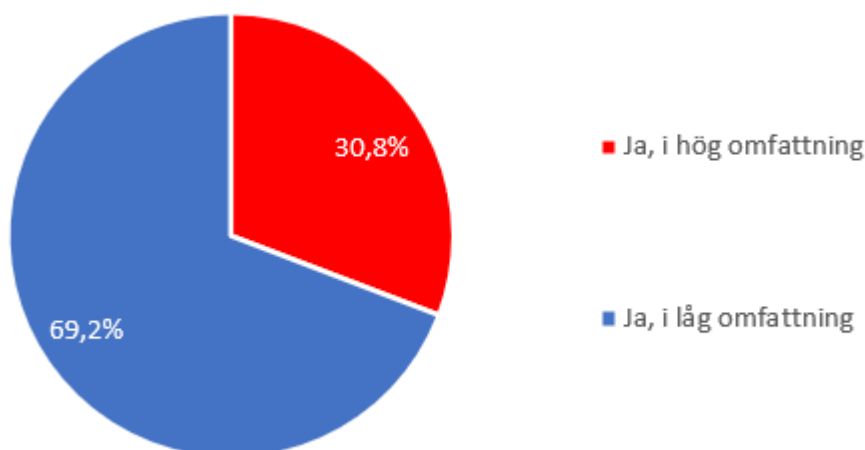
5. Resultat

I detta kapitel presenteras resultatet av den kvantitativa enkätundersökningen. Presentationen utgörs av en omfattande redovisning av den empiri som mottagits via enkäten.

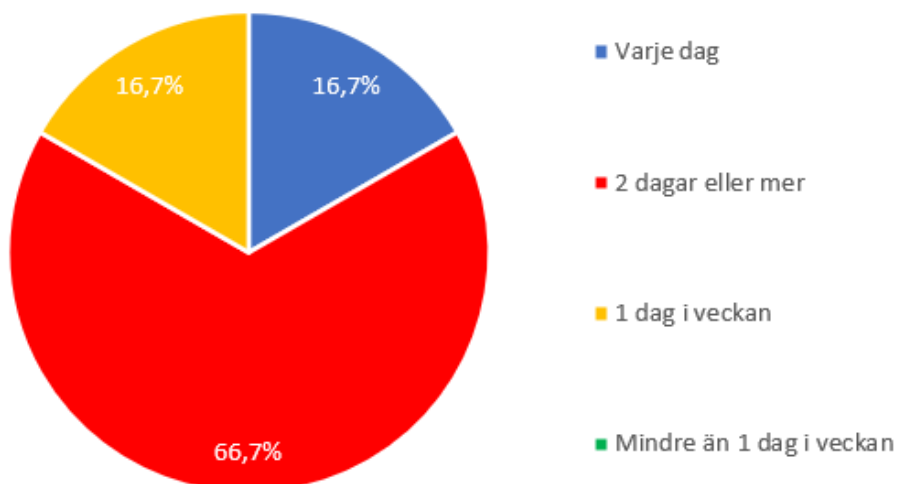
Fortsättningsvis kommer de olika variablerna att ställas emot varandra för att hitta samband mellan dem för att på sätt svara på frågeställningarna. Enkätundersökningen omfattar anställda på företaget "Soundtrack your brand" som återfinns i tjänstesektorn och kommer gå över till distansarbete helt och hållet efter pandemin. Resultatet börjar med att presentera respondenternas erfarenheter för att sedan gå vidare till respondenternas flyttbenägenhet. Därefter visualiseras resultatet med hjälp av diagram och tabeller.

5.1 Erfarenheter av distansarbete

Det visade sig att samtliga respondenter hade distansarbetat i någon mån innan pandemin. Bland respondenterna hade 69 % av dessa distansarbetat i låg omfattning tidigare medan 31 % hade gjort det i hög omfattning (*Figur 2*). I frågan om hur ofta respondenterna kan tänka sig att distansarbeta framöver besvarade 12 av 13 av respondenterna den frågan. Resultatet visade att 67 % av de svarande kan tänka sig att arbeta 2 dagar eller mer hemifrån, 17 % svarade att de kan se sig själva distansarbeta varje dag och 17 % kan tänka sig att arbeta 1 dag i veckan hemifrån. Den respondent som inte svarade på denna fråga kunde inte tänka sig att distansarbeta i framtiden (*Figur 3*). Detta betyder att 83 % kan tänka sig att arbeta 2 dagar eller mer upptill varje dag.

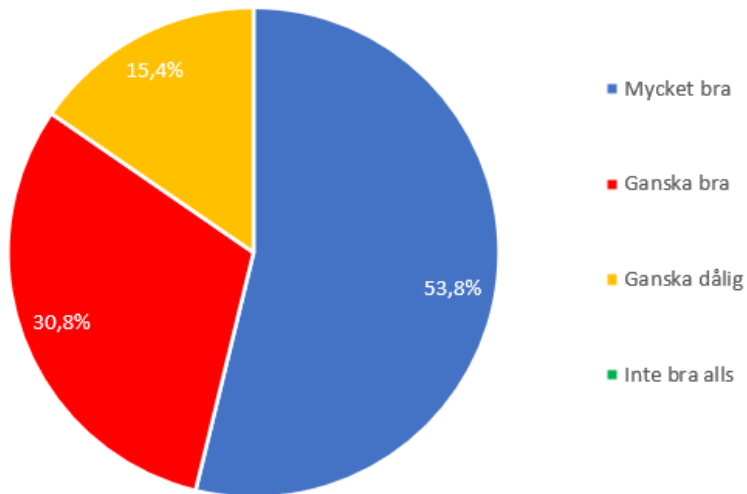

Figur 2. Grad av distansarbete innan pandemin

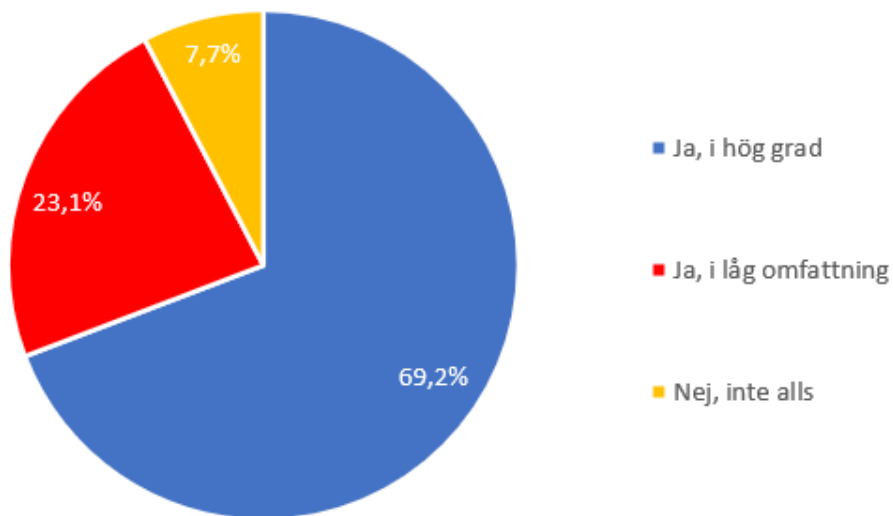

Figur 3. Grad av distansarbete efter pandemin

När det gäller den faktiska erfarenheten av att distansarbete svarade 54 % att de har haft en mycket bra upplevelse av att distansarbete, 31 % svarade att de upplevt det ganska bra och 15 % svarade att de upplevt det ganska dåligt (*Figur 4*). När det gällde graden att fortsätta distansarbete i framtiden svarade 69 % att de vill fortsätta i hög grad, 23 % svarade att de kan tänka sig distansarbete i låg omfattning och 8 % kunde inte alls tänka sig att distansarbete framöver (*Figur 5*). Sammantaget identifierades således att en majoritet av respondenterna var nöjda med distansarbete. Totalt uppgick denna siffra till 85 % om man lägger ihop de två översta alternativen i *Figur 3*. När det gällde den kompletterande frågeställningen syns det i *Figur 5* att 92 % av respondenterna kunde tänka sig att distansarbete i någon grad i framtiden.

Figur 4. Upplevelse av distansarbete

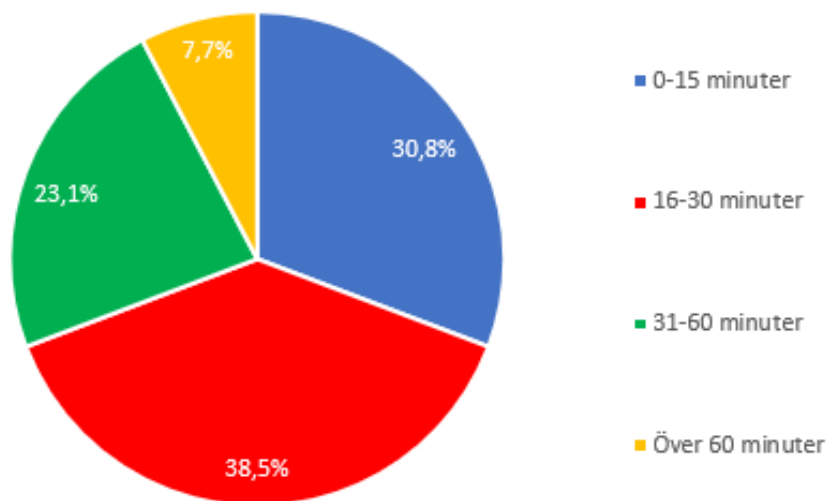

Figur 5. Vilja att fortsätta distansarbete

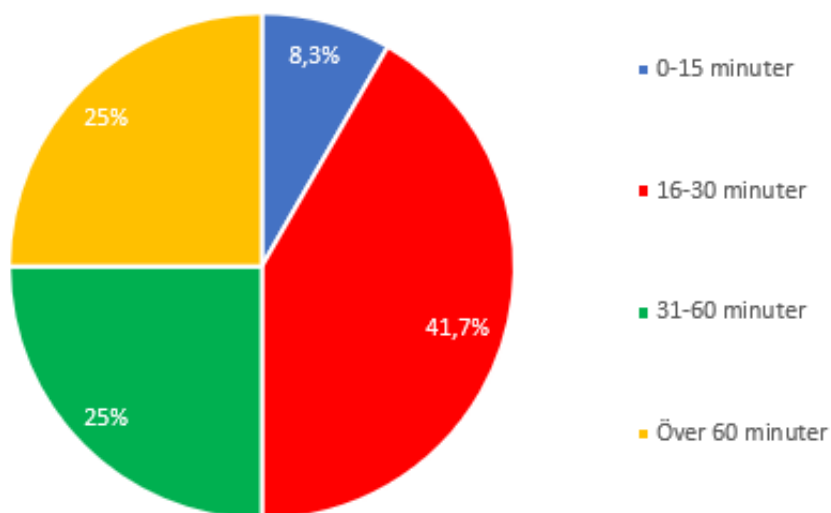
5.2 Restid

Av respondenterna svarade 39 % att de har mellan 16-30 minuter resväg till arbetet idag och ytterligare 31 % har mellan 0-15 minuter till arbetet. 23 % svarade att de har 31-60 minuters resväg till arbetet idag och endast 8 % har en restid över 60 minuter (*Figur 6*). En annan fråga

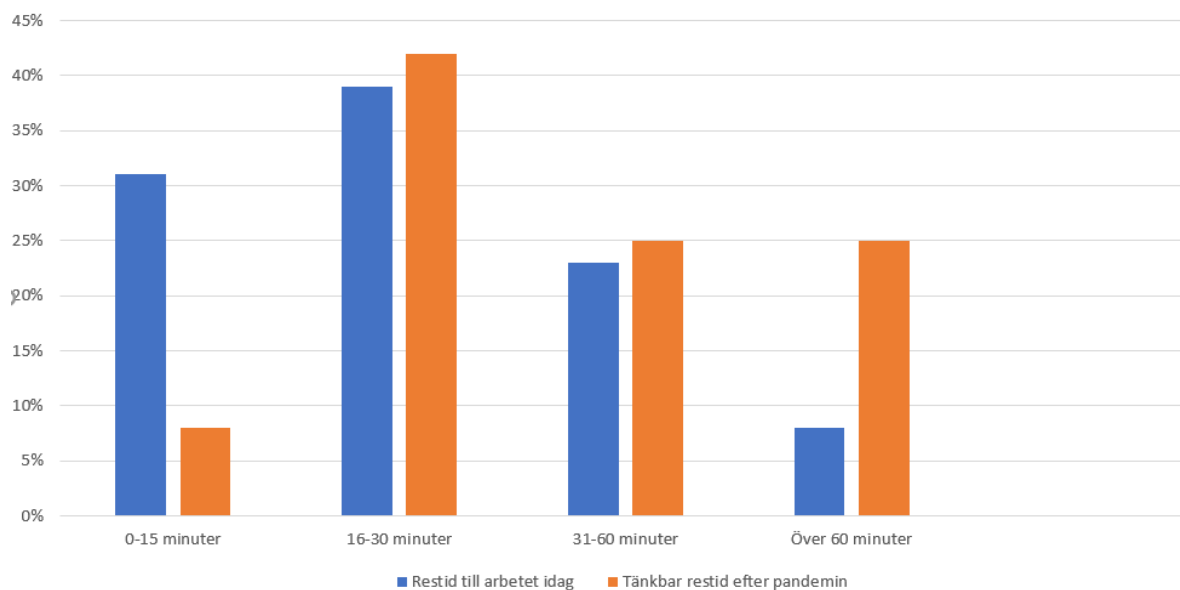
i enkäten handlade om synen på tänkbar framtida resväg vilket var ett alternativ ifall de svarat ja på frågan om de kan tänka sig att fortsätta distansarbete. Här svarade 12 av 13 personer att de vill fortsätta distansarbete och där indikerade de inkomna svaren att 62 % av respondenterna vill ha en ökning av restid till arbetet efter pandemin. Vidare svarade 23 % att de kan inte tänka sig en förändrad restid än vad de har idag och endast 8 % vill ha närmare till arbetet än vad de har idag (*Figur 7*). Av de som svarade så uppgav 8 % att de inte vill distansarbete alls framöver och svarade således inte på frågan om tänkbar restid efter pandemin. Om man tittar på hur andelen som vill ha en restid över 60 minuter från arbetet framöver identifierades en stor ökning gentemot innan pandemin. Från de 8% som har det idag till 25 % som kan tänka sig ha det framöver (*Figur 8*).

Figur 6. Restid till arbetet idag

Figur 7. Tänkbar restid efter pandemin

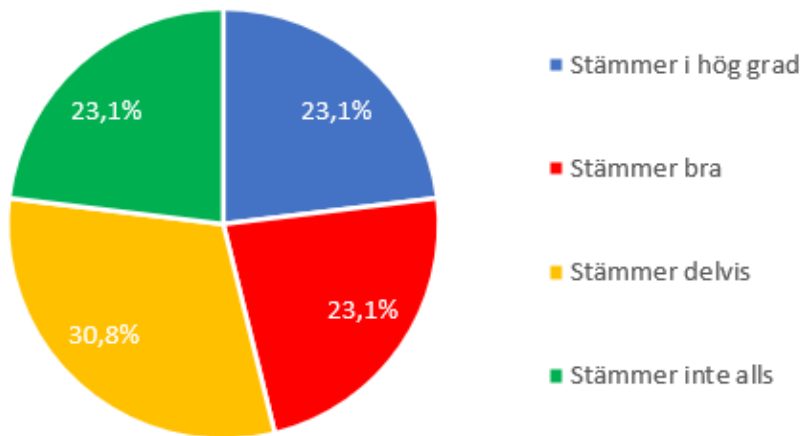

Figur 8. Jämförelse restid

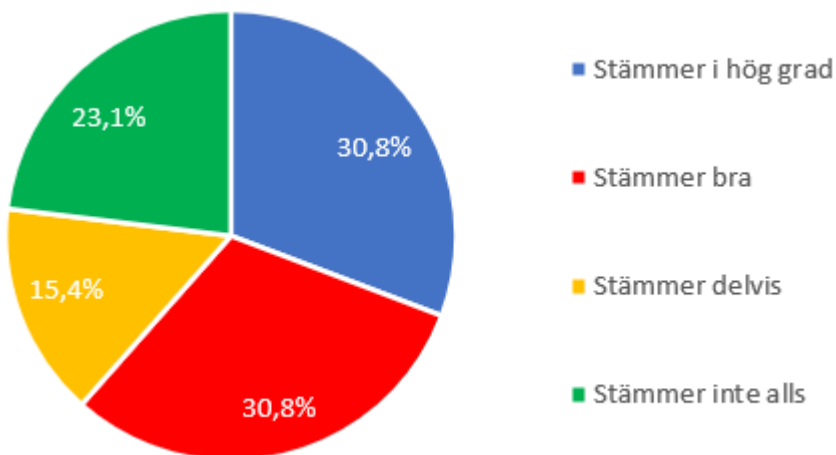
5.3 Flyttbenägenhet

I frågan om pandemin har påverkat respondenternas perspektiv på boendesituation har 23 % svarat att det stämmer i hög grad, 23 % svarade att det stämmer bra, 30 % svarade att det

delvis stämmer och 23 % svarade att det inte stämmer alls (*Figur 9*). På frågan ifall distansarbete påverkat respondenternas faktiska flyttplaner stämmer detta på majoriteten av de svarande, 31 % svarade att det stämmer i hög grad, 31 % svarade att det stämmer bra, 23 % svarade att det stämmer delvis och 15 % svarade att det inte stämmer alls (*Figur 10*). Resultatet visar att 85 % av respondenternas flyttbenägenhet påverkats i någon grad av pandemin och möjligheten till distansarbete. Det är dock viktigt att betona det låga antalet respondenter här som inte visar en total bild av hela företaget eller tjänstesektorn i stort.

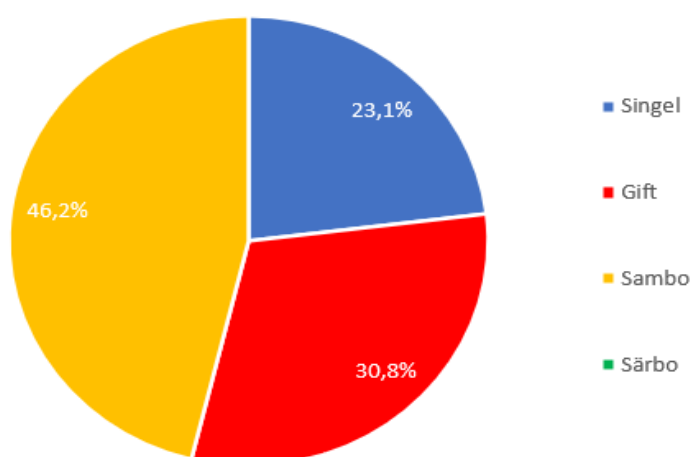
Figur 9. Ändrade perspektiv kring boendesituation

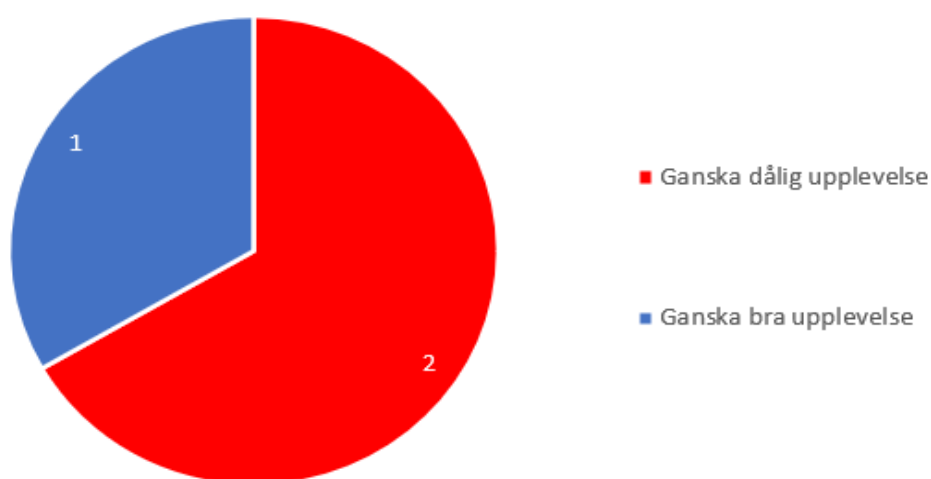
Figur 10. Faktiska flyttplaner

5.4 Civilstatus

En av variablerna som undersöktes var en eventuell påverkan som civilstatus kan ha på respondenternas upplevelser kring distansarbete. Här uppgav 23 % av respondenterna civilstatus singel och där 2 av 3 av dessa har haft en ganska dålig upplevelse av att arbeta hemifrån och 1 av 3 singlar upplevde det som ganska bra att distansarbete (*Figur 12*). 46 % uppgav civilstatus sambo och där 83 % av dessa tycker att upplevelsen varit mycket bra och 17 % upplever det som ganska bra. Av de som uppgett civilstatus gifta så var det 31 % och där 50 % av dem upplever distansarbete mycket bra och där 50 % upplever det ganska bra.

Figur 11. Civilstatus

Figur 12. Singlars upplevelse

6. Analys

I detta kapitel analyseras det insamlade resultatet från enkäten. Resultatet analyseras dels utifrån de variabler som valts ut samt de teorier som litteraturöversikten medfört. Till att börja med bör analysen betona att svarsfrekvensen blev lägre än vad som hade hoppats på vilket gör det omöjligt att generalisera resultatet över hela tjänstesektorn eller ens på hela arbetsplatsen. Resultatet kan möjligtvis i viss mån ändå ge indikationer på en förändring i flyttbenägenhet bland distansarbetare på arbetsplatsen samt erfarenheterna av distansarbete. Detta primärt för att identifiera framtida forskning.

6.1 Distansarbete

Resultatet indikerade på att den totala upplevelsen av distansarbete ansågs vara positiv. Som visades i figur 2 i resultatet identifierades att 83 % kunde tänka sig att distansarbete 2 dagar eller mer per vecka eller varje dag. Som tidigare nämnt i litteraturöversikten drar Elldér (2020) slutsatsen att distansarbete ger ett minskat resbehov och mer användning av aktiva transportsätt. Detta gällde primärt distansarbete som avsåg heldagar på distans vilket resultatet på studien identifierat att respondenterna i denna studie gör. Detta är däremot inte fastställt utan kräver vidare och mer omfattande forskning. Förflyttning till aktiva resesätt kan vara en typ av komplementaritet som Mokhtarian (2003) förklarar kan skapa mer flexibla arbetsmöjligheter genom användning av IKT på resande fot eller hemifrån. Neutralitet kan ske då exempelvis distansarbetet i sig inte nödvändigtvis genererar fler resor. Neutralitet är viktigt att betona här då begreppen komplementaritet och substitution kan antyda att IKT och distansarbete automatiskt genererar någon typ av ersättningsresa eller kommunikation. Resor behöver inte alltid ersättas enligt denna teori och ett positivt synsätt till distansarbete kan potentiellt minska resande (Mokhtarian, 2003).

Resultatet visade på att majoriteten av respondenterna ville fortsätta arbeta på distans och en ökning i tänkbar restid till arbete vilket kan kopplas till de begrepp Mokhtarian nämner. Resultatet visade på en förskjutning i andelen personer som hade en restid på över 60 minuter. Gällande restid i dagsläget svarade 8 % att de hade en restid över 60 minuter vilket ökade till en andel av 25 % som kunde tänka sig detta i framtiden (*figur 8*). Dessutom identifierades att i dagsläget hade 31 % mellan 0-15 minuter till arbetet (*Figur 6*) men den

andelen sjönk till 8 % när man tittade på tänkbar restid i framtiden (*Figur 7*). En ökad långväga pendling kan skapa en sorts komplementaritet då individer utför arbetet under tågresan eller bussresan på väg till arbetet som också kan effektivisera arbetsmöjligheterna. Detta kan uppnås genom möjligheten till att använda IKT i exempelvis kollektivtrafiken (Moktharian, 2003). Sammankopplat med resultatet gällande restiden och pendling kommer begreppet modifiering in. Modifiering kan som tidigare uppnås genom flexibla arbetstider och individuell frihet kring sitt arbete. Distansarbetet möjliggör detta och kan således underlätta den långväga pendlingen då flexibiliteten ökar. Det kan alltså skapas ett större svängrum för arbetarna att vara mer anpassningsbara gällande avgångstider och eventuella förseningar som i sin tur kan underlätta tanken att pendla långväga. Detta eftersom kollektivtrafikens kapacitet och tider blir mindre viktiga (*ibid.*).

6.2 Flyttbenägenhet

Resultatet från enkäten stärker även Anderssons (2018) teori om att distansarbete är en tänkbar faktor som kan förändra individers bostadspreferenser och flyttmönster. Han menar på att pandemin och det ökande distansarbetet kommer öka denna trend samt att distansarbete kommer fortsätta öka även efter pandemin. Sammantaget tyder resultatet i studien på Anderssons linje att pandemin och distansarbete förändrar människors flyttplaner. Detta syns exempelvis i *figur 10* där 85 % i någon mån har förändrat sina faktiska flyttplaner. Detta stärks ytterligare i *figur 7* som tidigare nämnt att respondenterna har en ökad acceptans att resa långväga till arbetet.

Resultatet av den förlängda tänkbara restiden till jobbet konstaterar att respondenterna är villiga att resa längre sträckor till jobbet om de har möjligheten till att distansarbete. Detta korrelerar med De Vos (2018) teori om att distansarbete leder till att det kan utvidga individers geografiska område. Alltså området där individen rör sig i sitt vardagsliv. Detta var även sammankopplat med resultatet att respondenternas flyttplaner hade förändrats. Där det kunde utläsas att endast 15 % av respondenterna inte hade ändrat sina faktiska flyttplaner och resten tillika majoriteten hade ändrat sina flyttplaner mer eller mindre under pandemin. Dessutom väcker dessa iakttagelser liv i diskussionen om att bosätta sig i perifera regioner. Både genom en utökad tänkbar restid och förändrade flyttplaner. Om detta resultat skulle överensstämma på en större befolkning skulle denna potentiella moturbanisering tänkas

kunna förändra och bredda den ekonomiska tillväxtens lokalisering till regioner utanför det urbana. Det skulle i sin tur kunna stoppa conceptualiseringen att det rurala endast är en plats där mobila resurser konstant flyttar till de mer produktiva och lönsamma platserna (Brown & Tousey, 2020).

En ökning av restid och förändrade flyttplaner kan tänkas att korrelera med pandemin och en ökad möjlighet till att arbeta på distans. Ändrade flyttplaner indikerar också påverkan IKT och distansarbete kan ha på långsiktiga beslut. Sandow och Lundholm påtalar att utvecklingen av IKT de senaste decennierna ökat både geografisk och tidsflexibilitet på arbetsmarknaden vilket skapar ny rumsliga förhållanden där personer inte nödvändigtvis måste bo nära arbetsplatsen framöver utan kan se sig bortom det urbana. Detta stämmer även överens med det Mokhtarian (2003) nämner om IKTs genererande av substitution och att detta kan medföra minskning av resande i och med den geografiska flexibilitet distansarbete medför. En minskning av det totala resandet vid distansarbete är dock inte nödvändigtvis självklart även om det är tänkbart att de minskar på kort sikt. Om man tittar på längre sikt kan individen välja att bosätta sig längre ifrån jobbet vilket kan medföra längre pendling mellan hemmet och jobbet. Det kan även innebära att personer bosätter sig i rurala områden längre ifrån stadsområden som exempelvis Stockholm vilket kan leda till en utbredning i en individs geografiska område som de Vos (2018) nämnt.

6.3 Iakttagelser som kräver vidare forskning

Totalt var 3 av respondenterna singlar medan resterande 10 var sambo och flerpersongshushåll. En intressant iakttagelse var att 2 av 3 singlar upplevde distansarbete som negativt och där samtliga inte var särskilt positiva till att fortsätta arbeta på distans framöver. Detta skiljde sig från de som bodde med fler personer där majoriteten var nöjda med distansarbete och kan tänka sig att fortsätta med den typen av arbetsform. Detta kan indikera på det Vilhelmsson & Thulins (2016) studie nämner angående att distansarbete kan innebära social isolering exempelvis i synnerhet för individer som lever ensamma. Som tidigare nämnt har även den klassiska distansarbetaren en familj. Vidare så menar Leach (2021) att det finns för lite erfarenhet på vilka för och nackdelar som distansarbete för med sig hos anställda, där resultatet av denna enkät hos singelpersoner går i Leachs (2021) teori om att social sammanhållning och balansen mellan privatliv och arbete påverkas negativt. Då resultatet av

enkäten visar tydliga skillnader mellan singlarnas negativa upplevelse av distans och flerpersonshushåll positiva upplevelse är det inte alltför långsökt att vilja studera vidare social isolering som kan vara en stor faktor i singlars negativa upplevelse av att arbeta på distans. Detta går att vidare diskutera i det Abreu e Silva & Melo (2018) säger att singlar är mer benägna att utföra resor, detta kan möjligen vara på grund av social isolering. Dessa iakttagelser har inte varit ett huvudfokus i studien men har identifierats som intressanta aspekter att studera mer djupgående i fortsatta studier.

7. Slutsats

Det huvudsakliga syftet med denna studie var att undersöka om pandemin samt distansarbete har påverkat flyttbenägenheten för personer inom tjänstesektorn. Detta uppnåddes genom enkätundersökningen som skickades till företaget "Soundtrack your brand" i Stockholm. Studien kompletterades med en andra frågeställning som inriktade sig på erfarenheterna när det gäller distansarbete. Studiens relativt låga svarsfrekvens och smala omfattning gör att resultatet inte speglar distansarbetarnas faktiska erfarenhet. Slutsatser blev således svåra att konkretisera.

7.1 Distansarbete

Majoriteten av respondenterna var positiva till att distansarbeta 2 dagar eller mer i veckan. Detta är i linje med den tidigare forskningen och trenden av att fler distansarbetar på grund av pandemin. Detta gällde primärt distansarbete som avsåg heldagar på distans vilket resultatet på studien identifierat att respondenterna i denna studie gör. Därtill svarade den tidigare forskningen på att resor kan minska på kort sikt för distansarbetare. Detta kan potentiellt bidra till en hållbarare framtid där miljön gynnas av färre resor samt att fler resor görs med aktiva transportsätt. Om detta resultat hade kunnat generaliseras för en större population skulle distansarbete i praktiken kunna bidra till en hållbarare framtid där färre individer reser till jobbet och således väljer bort bilen. Gällande variabeln civilstånd utmärktes dessutom skillnader mellan flerpersonghushåll och singelpersoner vilket indikerade att personer som inte lever själva var mer angelägna att både arbeta på distans och fortsätta i denna arbetsform framöver. Responsen från personer med civilstatus singel och deras svar angående distansarbete var av intresse då detta möjligen kan gå i linje med social isolering som tidigare forskning ser som motargument mot en eventuell vilja att distansarbeta. Däremot innebar den alltför låga svarsfrekvensen att det blev svårt för studien att generalisera resultatet till en större population när det kom till detta fenomen.

7.2 Flyttbenägenhet

Resultatet av enkätundersökningen visar att majoriteten av respondenterna hade blivit påverkade av pandemin och arbetsmarknadens övergång till distansarbete gällande deras

bostadspreferens. Detta kan utläsas av de svar som kommit in angående respondenternas faktiska flyttplaner och att majoriteten av dessa kunde tänka sig en längre restid till arbetet. För att återknyta till den hypotes som formulerades i syftet överensstämde respondenternas förändrade syn på tänkbar förlängd restid med hypotesen. Detta kan ses som en indikation på en eventuell geografisk förflyttning hos individer som distansarbetar framöver. Graden av distansarbete kommer givetvis skilja mellan yrken, sektorer och arbetsplatser vilket skulle göra pendling fortsatt aktuell. Då urbana områden historiskt stått i fokus gällande planering kan en ökad trend att flytta till rurala områden eventuellt ställa krav på ett skiftat fokus för samhällsplanerare. Om trenden fortsätter kan landsbygden tänkas påverkas på längre sikt. Idag är kontakten med det urbana av fortsatt stor vikt för migrerande pendlare till landsbygden. En möjlig moturbanisering kan tänkas kunna inträffa framöver ifall människor fortsättningsvis har möjlighet att arbeta långt från sitt arbete. Detta kan komma att ha en betydande påverkan på migrationsströmmarna, ökade skatteintäkter och konsumtionen hos landsbygden samt kunskapsöverföring som trycker på ytterligare tillväxt likt tidigare forskning nämnt i texten.

8. Vidare forskning

Denna studie har undersökt hur pandemin och övergången till distansarbete förändrat flyttbenägenheten och erfarenheten hos personer arbetandes inom tjänstesektorn. Framöver vore det intressant göra en liknande studie fast med ett mer omfattande antal respondenter för ett mer representativt resultat. Därutöver skulle en studie efter rådande pandemi och restriktioner vara intressant att utföra. Detta för att se ifall distansarbete verkligen blivit en mer normaliserad arbetsform och ifall någon faktisk förändring av individers flyttplaner blivit mer utbredd. Vardagslivsperspektivet tar denna studie inte upp men det vore en intressant del att komplettera med i en mer djupgående framtida studie. Detta för att undersöka potentiella rumsliga förändringar hos personer som distansarbetar.

Bilnehav hade kunnat vara en variabel att undersöka som inte togs med i studien. Denna variabel hade kunnat komplettera arbetet för att exempelvis se om någon väsentlig skillnad fanns mellan personers tänkbara restid och bilnehav. Som nämnts tidigare uppmärksammades även möjliga skillnader i civilstånd där singlar utmärktes vara mer negativa till distansarbete. Detta kan ses som en intressant aspekt att studera vidare. Detta för att se ifall en mer omfattande studie får ett liknande resultat och identifierar ett potentiellt problem med distansarbete.

En annan förhoppning studien hade var att undersöka fallet kvinnor och män inom distansarbete. På grund utav den låga svarsfrekvensen och det ojämna antalet kvinnor gentemot män i enkäten valde studien att inte konstatera de skillnader som identifierades i resultatet. Däremot hade det varit intressant till vidare forskning att se om det finns några skillnader på arbetsplatser mellan könen gällande just distansarbete. Detta eftersom som tidigare nämnt i metodkapitlet är distansarbete inte ett jämställt fenomen. Män får generellt ut mer ekonomiskt värde utav distansarbete vilket Andersson (2018) kopplade till bland annat de yrken könen vanligtvis arbetar i. Detta skapade ett intresse att undersöka om det finns någon skillnad mellan könen när båda parter arbetar i samma bransch. Detta är en aspekt som det behöver forskas mer inom då distansarbete förändrats i och med pandemin.

9. Källförteckning

9.1 Tryckta källor

Barber, G. M. (1988). 6: Sampling . I Burt, J.E., Rigb, D.L. & Barber, G.M. (uppl. 1)
Elementary Statistics for Geographers. New York, The Guilford Press

Gren, M., och Hallin, P.O. 2003. Kulturgeografi - En ämnesteoritisk introduktion. Liber:
Malmö.

Esaiasson, P., Gilljam, M., Oscarsson, H., Towns, A.E. & Wängnerud, L. (2017).
Metodpraktikan: konsten att studera samhälle, individ och marknad. (Femte upplagan).
Stockholm: Wolters Kluwer

Merriam, S. B. (1994). Fallstudien som forskningsmetod. Lund: Studentlitteratur

9.2 Publicerade källor

Andersson, M, Lavesson, N & Nedomysl, T (2018) Rural ro urban long- commuting in
Sweden: Trends, characteristics and pathways. Pages 67-77 Journal of rural studies. doi:
<https://doi.org/10.1016/j.jrurstud.2018.01.010>

Andreev, P, Salomon I and Pliskin, N (2019), Review: state of tele-activities, Transp. Res. C,
18 (1), (2010), pp. 3-20 doi: <http://dx.doi.org/10.1016/j.trc.2009.04.017>

Binder, J & Matern, A (2020) Mobility and social exclusion in peripheral regions, European
Planning Studies, 28:6, 1049-1067. doi: [10.1080/09654313.2019.1689926](https://doi.org/10.1080/09654313.2019.1689926)

Bosworth, G & Venhorst, V. (2018) Economic linkages between urban and rural regions-
What's in it for the rural? Regional Studies Volume 52, 2018 - Issue 8: Connecting cities,
revitalising regions, Pages 1075-1085. doi: <https://doi.org/10.1080/00343404.2017.1339868>

De Vos, D; Meijers, E & van Ham M (2018) Working from home and the willingness to accept a longer commute, *Ann. Reg. Sci.*, 61 (2), pp. 375-398. doi:

<https://doi.org/10.1007/s00168-018-0873-6>

Elldér E (2020) Telework and daily travel: New evidence from Sweden, *Journal of Transport Geography*, Volume 86, June 2020, 102777.

doi: <https://doi.org/10.1016/j.jtrangeo.2020.102777>

European Union (2020) Telework in the EU before and after the COVID-19: where we were, where we head to. Science for Policy Briefs. European Commission science and knowledge service.

https://ec.europa.eu/jrc/sites/jrcsh/files/jrc120945_policy_brief_-_covid_and_telework_final.pdf

Hjort, S & Malmberg, G (2006) The attraction of the rural: Characteristics of rural migrants in Sweden, *Scottish Geographical Journal*, 122:1, 55-75. doi: [10.1080/00369220600830870](https://doi.org/10.1080/00369220600830870)

Krylova, L & Prudnikova, A & Sergeeva, N. (2021). Employment in the post-pandemic period: problems and prospects (regional aspect). *SHS Web of Conferences*. 94. 01026. doi:

<https://doi.org/10.1051/shsconf/20219401026>

Leach, M, MacGregor, H, Scoones, I & Wilkinson, A. (2021) Post-pandemic transformations: How and why COVID-19 requires us to rethink development, *World Development*, Volume 138, 2021, 105233, ISSN 0305-750X, doi: <https://doi.org/10.1016/j.worlddev.2020.105233>

Mokhtarian, P.L. (2002), Telecommunications and Travel: The Case for Complementarity. *Journal of Industrial Ecology*, 6: 43-57. <https://doi.org/10.1162/108819802763471771>

Mokhtarian, P & Salomon, I. (2002) Emerging Travel Patterns: Do Telecommunications Make a Difference? In: *In Perpetual Motion*, Volume null, Issue null, Pages 143-182 : Travel

Behavior Research Opportunities and Application Challenges. doi:

<http://dx.doi.org/10.1016/B978-008044044-6/50008-5>

João de Abreu e Silva, Patrícia C. Melo (2018) , Does home-based telework reduce household total travel? A path analysis using single and two worker British households, Journal of Transport Geography, Volume 73, 2018, Pages 148-162, ISSN 0966-6923. doi: <https://doi.org/10.1016/j.jtrangeo.2018.10.009>.

Thulin, E., Vilhelmson, B. (2019). More at home, more alone? Youth, digital media and the everyday use of time. Geoforum, 100, ss. 41-50. doi: <https://doi.org/10.1016/j.geoforum.2019.02.010>

Thulin E, Vilhelmson B and Johansson M (2019) New Telework, Time Pressure and Time Use Control in Everyday Life. Sustainability 11(11): 3067. doi:[10.3390/su11113067](https://doi.org/10.3390/su11113067)

Vilhelmson B and Thulin E (2016) Who and where are the flexible workers? Exploring the current diffusion of telework in Sweden. New Technology, Work and Employment 31(1): 77-96. doi: <https://doi.org/10.1111/ntwe.12060>

9.3 Internetkällor

Folkhälsomyndigheten. (21 maj 2021). Nationella allmänna råd och rekommendationer för att minska spridningen av covid-19. Hämtad 2021-03-30 från:

<https://www.folkhalsomyndigheten.se/smittskydd-beredskap/utbrott/aktuella-utbrott/covid-19/skydda-dig-och-annan-kandidat>

9.4 Bilagor

Enkät om distansarbete

Vi är två studenter på Handelshögskolan vid Göteborgs Universitet som just nu skriver vår kandidatuppsats inom kulturgeografi med inriktning samhällsplanering. Vi gör en studie på hur distansarbetares flyttbenägenhet har förändrats på grund av pandemin. Vi är intresserade av dig som arbetar delvis eller heltid på distans och hur detta påverkat dig i frågor såsom bostadspreferens. Detta på grund av att flera företag inom tjänstesektorn gått över till distansarbete i olika former. Denna trend ser ut att fortsätta i någon form vilket intresserat oss till att undersöka denna grupps flyttbenägenhet eftersom man inte är lika geografiskt bunden som innan.

Hur bor du idag? *

- Hus
- Lägenhet
- Annat ...

1. Hur lång resväg har du till jobbet? *

- 0-15 minuter
- 16-30 minuter
- 31-60 minuter
- Över 60 minuter

3. Har din vilja av att flytta påverkats något på grund av pandemin? *

- Stämmer i hög grad
- Stämmer bra
- Stämmer delvis
- Stämmer inte alls

4. Har distansarbetet påverkat dina faktiska planer att bosätta dig hur och var du vill? *

- Stämmer i hög grad
- Stämmer bra
- Stämmer delvis
- Stämmer inte alls

5. Har du arbetat på distans innan pandemin? *

- Ja i hög omfattning
- Ja i låg omfattning
- Nej inte alls

6. Hur har det fungerat att arbeta hemifrån under pandemin? *

- Mycket bra
- Ganska bra
- Ganska dåligt
- Mycket dåligt

7. Kan du tänka dig att arbeta på distans även efter pandemin? *

- Ja i hög omfattning
- Ja i låg omfattning
- Nej

8. Om ja på föregående fråga. Hur ofta kan du tänka dig att arbeta hemifrån?

- Varje dag
- 2 dagar i veckan eller mer
- 1 dag i veckan
- Mindre än 1 dag i veckan

Civilstatus *

- Singel
- Gift
- Sambo
- Särbo

Kön *

- Man
- Kvinna
- Annat ...

Utbildning *

- Grundskola
- Gymnasial
- Högskola

Ålder *

- 18-24 år
- 25-34 år
- 35-44 år
- 45-54 år
- 55-64 år
- 65 år eller äldre